

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

СЯЮЧА КРАСА СВЯТИХ

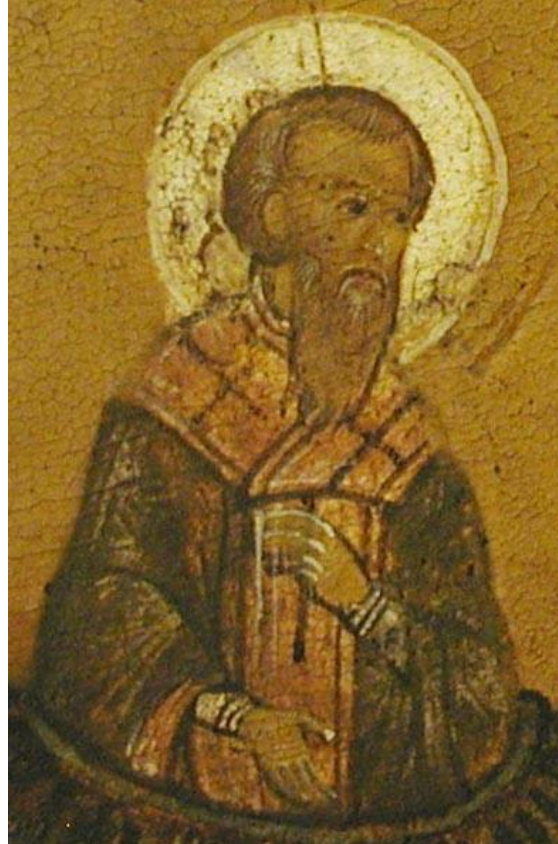
**Св. Феоктист, Єпископ
Чернігівський**

**THE RADIANT BEAUTY OF
THE SAINTS**

***St. Theoctist, Bishop of
Chernihiv***

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

**«Він чинить вітри за Своїх посланців,
палючий огонь за Своїх слуг» (Пс.
103/104:4)**

У день, коли ми святкуємо велике Свято Господське, Другого Спаса, Преображення Господа нашого Ісуса Христа, 19 серпня за григоріанським календарем (це ж 6 серпня за юліанським), ми також святкуємо пам'ять великого Святого ранньої Церкви Київської Русі, Св. Феоктиста, Єпископа Чернігівського. [Багато Церков перекладають його пам'ять на 18 серпня, тобто 5 серпня за юліанським календарем, через це велике свято Спасителя, на якому він і заснув у Господі в 1123 році. (Більшість Святих відзначаємо в день їхньої кончини, так як

St. Theoctist, Bishop of Chernihiv
**“[The Lord] Who makes His Angels
Spirits and His Ministers a flame of fire”**
(Psalm 103/104:4)

On August 19 according to the Gregorian Calendar (which is August 6 on the Julian), the day we celebrate the great Feast of our Lord, the second Feast of the Saviour (“Druho Spasa”), the Transfiguration of our Lord, we also celebrate the memory of a great Saint of the early Church of Kyivan Rus’, St. Theoctist, Bishop of Chernihiv. [Many Churches designate his commemoration for August 18, which is August 5 on the Julian Calendar, because of that great Feast of the Saviour, on which he fell asleep in the Lord in 1123. (Most Saints are commemorated

це день, в який вони перейшли від Церкви Воюючої, тобто яка бореться за Царство Боже на землі, в Церкву Торжествуючу, тобто, яка вже святкує вічну перемогу Царства Небесного, а в той же час далі заступається за мирних воїнів Церкви Войовничої у їх змагання за Бога та Його людей на землі).] Життя Св. Феоктиста (його ім'я означає "встановлений Богом") сяє рядом вражаючих чудес, які, здається, приходять прямо з часу, коли Бог явив Свою хвилюючу присутність зі Своім народом, як записано в Біблії в Старому Завіті.

Ми нічого не знаємо про походження Феоктиста до часу його труду, як видатний подвижник, присвячений втіленню ангельського життя, яким воля Божа виконується тут, на землі. Він мусів би народитися десь у середині 11-го століття і був пострижений у Чернецтво в Києво-Печерському Монастирі за часу служіння славного Отця Чернецтва Русі, Преподобного Феодосія. Його вперше згадує поважний твір *Повість Времених Літ* Преп. Нестора Літописця в 1007 році, яка зве його Ігуменом Монастиря. Його також згадує *Патерик* Монастиря як одного з Отців, які Молитвою врятували від бісівського омани Ченця-Затворника Микиту, що пізніше став Преп. Микитою, Архієпископом Новгородським, який вітав Св. Антонія Римлянина, після його чудесного прибуття до його міста ([ось тут](#)).

О. Феоктист став Ігуменом Монастиря в 1103 р. і одним з його перших видатних актів було осягнення внесення до списку ранніх Святих Київської Русі свого колишнього Ігумена, Преп. Феодосія, перші два з яких були Свв. Стратотерпці Борис і Гліб. Другим таким акт було будівля кам'яної Трапезної для Монастиря (яку недавно віднайшли археологи). А 11 лютого 1111 р. сталося одне з тих дивних чудес, яких ми вже згадували. І зв'язує воно обидва ці акти Ігумена Феоктиста: о 1:00 ран.,

on the day of their repose, since that is the day on which they pass from the Church Militant, i.e. which fights for the Kingdom of God upon this earth, to the Church Triumphant, i.e. which celebrates the eternal victory of the Kingdom in Heaven, while still interceding for the peaceful warriors of the Church Militant in their endeavours for God and His people upon the earth).] St. Theoctist's (his name means "established by God") life is radiant with a number of startling miracles which seem to come right from the time when God manifested His dramatic presence with His people as recorded in the Bible in the Old Testament.

We know nothing about Theoctist's background prior to his labours as a prominent Ascetic, dedicated to embodying the Angelic life, in which God's will is fulfilled here upon the earth. He would have been born sometime in the middle of the 11th century and was tonsured a Monk of the Kyivan Caves Monastery during the time of the great Father of Rus' Monasticism, St. Theodosius. He is first mentioned in the important *Primary Chronicle* of St. Nestor the Chronicler in 1007, in which he is referred to as the Abbot of the Monastery. He is also mentioned in the Monastery's *Patericon* as one of the Fathers who prayed for the deliverance from demonic delusion of the Monk-Recluse Nikita, who later became St. Nikita, Archbishop of Novgorod who greeted St. Anthony the Roman after his miraculous arrival at his city ([click here](#)).

Fr. Theoctist became Abbot of the Monastery in 1103 and one of his first acts of renown was to achieve the inscription of his former Abbot, St. Theodosius, as the third of the three early Saints of Kyivan Rus', the first two being the Holy Passion-bearers, Borys and Hlib. The second act was the building of a stone refectory for the Monastery (recently uncovered by archeologists). On February 11, 1111, one of the amazing miracles we have mentioned occurred. linking both these acts of Abbot Theoctist: at 1:00 a.m., announced by lightning and a huge clap of thunder [a pillar](#)

оголошений блискавками і величезним звуком грому, полум'яний стовп з'явився над кам'яною Трапезною і перенісся до Могили Преп. Феодосія, звідки він попрямував на схід і зник. Це й записано в літописі Преп. Нестора, як історична подія. Літописець сприйняв це як Ангельські навіщення, посилаючись на Псалми Давида: «Він чинить вітри за Своїх посланців, палючий огонь за Своїх слуг» (Пс. 103/104:4 - Псалми пронумеровані по-різному в єврейській Біблії, яка лягла в основу впливового перекладу на англійську мову Короля Якова, і його грецькому перекладі, званий *Септуагінта*, якого найчастіше використовуються православні Християни).

А друге диво сталося трохи більше ніж через 10 років після того, як Преп. Феоктист був висвячений на Єпископа важливого міста Чернігова, і було воно пов'язане з його близьким другом, який розділяє ім'я псалмоспівця, Св. Царя і Пророк Давида. Св. Князь Давид Святославич, онук недавно канонізованого, Св. Ярослава I Мудрого, був правителем міста і радів приходом свого друга, і Духовний Отця його дружини, Владика Феоктиста. Коли він втратив сина, Ростислава, в 1120 р., Єпископ потішав засмучених батьків і надихнув їх звести міцний пам'ятник йому будівлю Собору Свв. Бориса й Гліба, який чинний до нині. Феоктист також приймав участь у перенесенні Мощей Страстотерпців у місто Вишгород, неподалік Києва, в 1115 р., разом зі своїм наступником на посаду Ігумена Києво-Печерського Монастиря, Прохора.

Князь Давид був відомий своїм благочестивим і миролюбним характером. Його син, Святослав остаточно став першим з князів Русі, що став Ченцем, а потім був і канонізований як цілитель (він побудував лікарню в Києво-Печерському Монастирі), миротворець і книголюб, Св. Микола Святоша (зменшувальний іменник

of flame appeared above the stone refectory and moved to the tomb of St. Theodosius, whence it headed east and disappeared. This was recorded in the *Primary Chronicle* by St. Nestor as a historical event. The Chronicler perceived it as an angelic visitation, citing the Psalms of David: “[The Lord] Who makes His Angels Spirits and His Ministers a flame of fire” (Psalm 103/104:4 – the Psalms are numbered differently in the Hebrew Bible, which formed the basis of the Authorized or King James Version, and its Greek translation, called *The Septuagint*, which is most commonly used by Orthodox Christians).

The second marvel occurred a little more than 10 years after St. Theoctist was consecrated Bishop of the important city of Chernihiv, and was related to his close friend, who shares the name of the Psalmist, the Holy King and Prophet David. The Holy Knyaz' David Svyatoslavych, grandson of the recently canonized, St. Yaroslav I the Wise, was ruler of the city and rejoiced in the arrival of his friend, and his wife's spiritual father, Vladyka Theoctist. When he lost his son, Rostyslav, in 1120, the Bishop comforted the bereaved parents and inspired them to erect a lasting monument to him of the Cathedral of Sts. Borys and Hlib, which is still functioning today. Theoctist had taken part in the transfer of the Relics of the Passion-bearers to the city of Vyshhorod, near Kyiv, in 1115, together with his successor as Abbot of the Kyivan Caves Monastery, Prochorus.

Knyaz' David was renowned for his godly and peace-loving character. His son, Svyatoslav, eventually became the first Knyaz' of Rus' to become a Monk, and was later canonized as the healer (he built a hospital in the Kyivan Caves Monastery), peace-maker and bibliophile, St. Mykola Svyatosha (a diminutive of Svyatoslav). When David fell asleep in the Lord on August 1/14, as Vladyka Theoctist led the prayers over his dying friend, a dove flew in through the window and landed on David's chest, flying off when he breathed his last. And then the marvel came about. Since the

«Святослава»). Коли Давид заснув у Господі 1/14 серпня, коли Владика Феоктист очолював Молитви за свого вмираючого друга, голуб влетів у вікно і сів на груди Давид, і ви летів, коли він віддав останній подих. І тоді сталося диво. Усипальниця в Храмі Стратотерпців була ще не готова, і сонце стояло нерухомо, доки можна було відслужити Похорони Князя, відповідно до традиції.

Владика Феоктист пішов слідом за своїм другом, Князем Давидом, у Церкву Торжествуючу через п'ять днів. Ці два друзі, один - земний правитель, а інший - провідник Церкви, подають приклад того суспільного устрою, який відображає Царство Боже «на землі, як на небі», тобто *симфонії*, в якій обидва лади працюють гармонійно і вільно разом, без того, щоб один або другий використовували свої повноваження надавати надмірний вплив або збільшуватися за рахунок іншого. Ми молимося, щоб цей приклад зростав на землях колишньої Київської Русі та й у всьому світі. Амінь.

tomb at the Cathedral of the Passion-bearers was not ready, the sun stood still.until it was, so the Knyaz' funeral could take place according to tradition.

Vladyka Theoctist followed his friend, Knyaz' David into the Church Triumphant five days later. The two friends, one an earthly ruler while the other was a leader of the Church, give an example of the sort of social order that mirrors the Kingdom of God "on earth as it is in Heaven", a *symphonia*, in which the two orders work harmoniously and freely together, without the one or the other using their authority to exercise undue influence or advance at the cost of the other's welfare. We pray that this example might grow in the lands which were once Kyivan Rus' and in all the world. Amen.